

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΑΥΡΑ (ΜΕΡΟΣ Β')

Όλοι συμφωνούμε ότι το λίκνο της ζωής είναι η Οικογένεια, γιατί εξασφαλίζει **την επιβίωση και την αρχική ανάπτυξη του ανθρώπινου όντος**. Εμπειρικά και επιστημονικά, πλέον, είναι διαπιστωμένο ότι ο **χαρακτήρας της προσωπικότητάς μας** στο μέγιστο βαθμό διαπλάθεται στη νηπιακή και παιδική ηλικία και σχεδόν διατηρείται εφόρου ζωής. Η οικογένεια είναι **ζωντανός οργανισμός** και η «ζωή» της εξαρτάται από τις ρέουσες κοινωνικές συνθήκες και τις αξίες που ασπάζονται τα μέλη της. Απλές σκέψεις (όχι απλοϊκές) θα κατατεθούν και όχι, φυσικά, συνταγές. Μέχρι πριν από λίγα χρόνια οι άνδρες είχαν την κυρίαρχη θέση, οι γυναίκες ζούσαν υποταγμένες, εξαρτημένες και θεωρούνταν κατώτερες. Ήταν μια σχέση κυριαρχίας και υποταγής; Το ερώτημα, φυσικά, είναι ρητορικό. **Ακόμη και εάν η γυναίκα ήταν η καρδιά και η ψυχή της οικογένειας, ο ρόλος ήταν κατώτερος από τον ρόλο του άνδρα**. Δε δινόταν ιδιαίτερη αξία στα συναισθήματα, στην καρδιά και στη ψυχή για τα ζητήματα της ζωής. Κυριαρχούσε η **υποταγή**.

Αυτό έχει σημαντικά αλλάξει. Οι επιστήμες αποδεικνύουν ότι για τους άνδρες είναι θέμα καθαρά υγείας και μακροβιότητας να δέχονται τα συναισθήματά τους τίμια και ειλικρινά. Το ίδιο, φυσικά, που ισχύει και για τις γυναίκες. Το στερεότυπο εξουσίας του αρσενικού και υποταγμένου θηλυκού αναβαθμίστηκε σε σχέση **ισοτιμίας! Μεγάλο, μάλιστα, ποσοστό των ανδρών απολαμβάνει τη μοιρασιά των ευθυνών μέσα στην οικογένεια!**

Η **ισοτιμία** μεταξύ ανδρών και γυναικών εκτιμάται ως **μεγάλος σεισμός**, όπως η ανακάλυψη ότι η Γη είναι στρογγυλή και όχι επίπεδη! Ισοτιμία, απαιτεί, ακόμη, αρκετό χρόνο για να απλωθεί θα καταστήσει την οικογένεια πιο υγιή και ευέλικτη και αποδοτική. Τα παιδιά που μεγαλώνουν σε συνθήκες ισοτιμίας καθίστανται και καλύτεροι πολίτες και μάλιστα γίνονται πιο δημοκρατικοί. Οι γονείς είναι υποχρεωμένοι να βελτιώνονται συνεχώς για να έχουν επαφή με τα παιδιά τους, τα οποία θα ωριμάζουν μαζί τους. Αυτή η αντίληψη θα αποτελέσει ένα κομβικό σημείο **ανάτασης της παιδείας** προς μία ουσιαστικά **ανθρώπινη ανάπτυξη** και ένα **λαμπρότερο κοινωνικό μέλλον**.

Η οικογένεια, ως ομάδα ατόμων, που συνδέονται μεταξύ τους με δεσμούς αίματος, γάμου, υιοθεσίας και διαμένουν κάτω από την ίδια στέγη, συνιστά τη **ζεστή οικοφωλιά**, στην οποία επώαζεται, ως καρπός **αγάπης, η ίδια η ζωή**. Εκεί το άτομο δημιουργεί τα πρώτα και πιο σταθερά ριζώματα του εαυτού του. Διαμορφώνει την ατομικότητά του με την ένταξη στο στενό, αλλά συμπαγές ανθρώπινο σύνολο. **Στην οικογένεια μπαίνουν τα θεμέλια της ανθρώπινης προσωπικότητας**.

Για να πετύχουμε αυτή τη θετική εξέλιξη απαιτείται μια πιο **ολιστική παιδεία**, ώστε να αναπτυχθούν οι πνευματικές, ψυχολογικές, συναισθηματικές, νομικές, διανοητικές μας αντιλήψεις αρμονικά. Σήμερα στηριζόμαστε συνήθως στους δεισιμούς! Διατηρούμε πάντα τις διαφορές μας και μάλιστα τις τονίζουμε περισσότερο: αρσενικό –θηλυκό, νέος –γέρος, πλούσιος –πτωχός, ... Θαρρούμε ήλθε καιρός να βρούμε και τις **ομοιότητες μεταξύ μας**, που μας φέρνουν πιο κοντά. **Οι διαφορές είναι απολύτως απαραίτητες**, γιατί δημιουργούν κίνηση, ζωντάνια και πρόοδο. **Αρκεί να βρίσκονται πάντα μέσα στα όριά τους. Να εγγίζονται την κρίσιμη φάση, αλλά να μη καταστρέφουν το όλο**. Να συνηθίσουμε σε μια **αρμονική ισοτιμία**, όχι σε μια άκρατη ισοπέδωση όλων.

Μια ισοτιμία, από την οποία αναδύονται η **αυτονομία**, η πλέον δυνατή ατομική ελευθερία, το **αίσθημα ευθύνης, η συλλογική λήψη αποφάσεων, ο δημιουργικός διάλογος** για τη πιο λυσιτελή επίλυση των συγκρούσεων... Ουσιαστικά η ζωή μας εξελίσσεται μέσα σε **απρόβλεπτες συνθήκες**, ως εάν σε χάος! Ζούμε, πάντα, σε μια **κρίσιμη κατάσταση**, στην οποία αναπτύσσονται και οι νέες λύσεις. Όπως κάθε φάση της ζωής, έτσι και η σημερινή, είναι μια εποχή μεταβολών και επιλογών σε όλους τους τομείς. **Μέσα από τις ρωγμές και το θρυμματισμό του παλαιού αναδύεται το νέο. Επιδιώξη μας, όμως πρέπει να είναι το καλύτερο και όχι το καταστροφικό**.

Οι οικογένειες πάντα ήθελαν να είναι ευτυχισμένες και υγιείς. **Αναζητούσαν την πληρότητα και ένα υψηλό νόημα για τη ζωή**. Φυσικά, αυτό δεν εφικτό πάντα. Το ιδανικό σχήμα ποτέ δε συλλαμβάνεται. Διαφεύγει, γι' αυτό προκαλεί και το ενδιαφέρον για τη ζωή μας. Στο βαθμό που πραγματώνεται δεν προκαλεί κορεσμό! **Εκεί έγκειται η αξία του!**

Παλαιότερα οι άνθρωποι ζούσαν για να εκπληρώσουν το ρόλο τους στη ζωή. Να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους, που είχαν παραλάβει ως κληροδότημα και ήταν υποχρεωτικά. Σήμερα, **ως πρώτη αξία θεωρείται η ατομική ευτυχία**. Γι' αυτό κάθε μέλος της οικογένειας είναι ισότιμο με τα άλλα. Αισθάνεται πρώτης κατηγορίας και απολαμβάνει όση ελευθερία είναι δυνατή, χωρίς να καταστρέφεται η ισορροπία και να βλάπτεται η προσωπικότητα των λοιπών μελών. Είμαστε υποχρεωμένοι να κινηθούμε επάνω σε μια **ηθική κορυφογραμμή**, όπου συνδυάζεται **ισότιμα το ατομικό με το γενικό συμφέρον** και να

πιστέψουμε, τουλάχιστον οι πολλοί, ότι το γενικό συμφέρον είναι εκείνο που εξασφαλίζει και το ατομικό. Το ατομικό είναι μάλλον το ενδόξιμο, ήτοι το κίνητρο για ανάληψη δράσης και καταβολής προσπάθειας εκ μέρους μας.

Μια πιο ολιστική διάπλαση προσωπικότητας είναι υποχρεωτική, ώστε να καλλιεργηθεί το συναίσθημα της **αδελφοσύνης (συνανήκειν)**. Το τρίπτυχο Ελευθερία- Ισότητα – Αδελφοσύνη είναι εφικτό, μόνον ως αρμονικό όλο. Ήτοι, χωρίς να κυριαρχεί σε απόλυτο βαθμό καμιά από τις τρεις αξίες, πρέπει να συνυπάρχουν στη χρυσή, πάντοτε, αναλογία. Η **απόλυτη ελευθερία** οδηγεί σε αναρχία και διάσπαση της οικογένειας. Η απόλυτη ισότητα δεν είναι εφικτή, αλλά η **ισοτιμία**. Τέλος μόνον με την **αδελφική αγάπη** διευθετούνται πιο αποτελεσματικά οι **διαφορές μεταξύ των μελών**. Η δικαιοσύνη μόνη της δεν αρκεί, γιατί είναι, σχετικά, άκαμπτη. **Η αλληλοκατανόηση συνδυασμένη με την ανθρωπότητα είναι απαραίτητη σε όλες τις περιπτώσεις λεπτών ισορροπιών.**

Κοντολογίς, μέσα στην οικογένεια, οι ενήλικοι πρέπει να συνεργάζονται, να είναι ανοιχτόκαρδοι μεταξύ τους Να δείχνουν τον σεβασμό τους και την εκτίμησή τους ο ένας στον άλλον. Να τον μεταχειρίζονται ως **μοναδικό πρόσωπο**. Να κατανοούν τις διαφορές και να συναισθάνονται την **ομοιότητά τους**, ώστε να τα συνθέτουν όλα **εποικοδομητικά**. Με αυτόν τον τρόπο να ανατρέφουν και με το παράδειγμά τους καθίστανται **πρότυπα** για τα παιδιά τους. Η λύση των διαφορών να γίνεται με **δημιουργικό διάλογο** μέσα σε μια διαρκή και ταυτόχρονη ωρίμανση όλων των μελών της οικογένειας. Φυσικά, πρέπει να καταπολεμηθούν όλες οι αγκυλώσεις (**εγγράμματα**) του παρελθόντος, αλλά σε βαθμό που αναπληρώνονται με τη ανάπτυξη πιο υγιών σχέσεων. **Ό,τι έχει δοκιμασθεί με επιτυχία μέσα στην ιστορική διαδρομή ΔΕΝ καταργείται ποτέ.**

Όλα αυτά επιτυγχάνονται με την καλλιέργεια και ανάπτυξη ενός ολογράμματος αρετών, όπως η **φρόνηση, η σωφροσύνη, η δικαιοσύνη, το θάρρος, η γενναιοδωρία, η συμπόνια, η μεγαλοψυχία, η γλυκύτητα και προπαντός η αγάπη**, που πρέπει να καλλιεργούνται διαρκώς.

Θεμέλιο και κορμός όλων των αρετών είναι οι ρυθμιστικές αξίες: Η αναζήτηση της **αλήθειας, της σοφίας (συνδυασμός της λογικής και συναισθημάτων), μαζί με τη συναισθηματική και αισθητική καλλιέργεια που οδηγεί στο κάλλος, αλλά προπαντός με τη δύναμη θέλησης για πράξη του αγαθού**. Θεμέλιο, όμως, όλων είναι η ανάπτυξη υψηλής θετικής αυτοεκτίμησης και της **αρμοστικότητας (fitness)**, χωρίς τις οποίες είναι ανέφικτη κάθε άλλη αρετή.

Η Ανθρωπότητα βρίσκεται στα πρόθυρα μιας καμπής της ιστορίας της. Ποτέ άλλοτε τόσο πολλοί δεν ένιωθαν αποθαρρημένοι με τον κόσμο, που ζούμε. Ταυτόχρονα, όμως, δημιουργούνται και πολλές **εστίες ανάδυσης θετικής ανθρώπινης ενέργειας**. Το βασικό αίτημα: **Μεγαλύτερος σεβασμός στον άνθρωπο, ως πρόσωπο. Ειλικρινείς σχέσεις, συμπόνια και στοργή**. Όλα αυτά τα προσόντα καλλιεργούνται με μια **παιδεία ολιστικής μορφής** με κεντρικό ενδιαφέρον στην ανθρώπινη ποιότητα. Μια **διάπλαση προσώπων**. Ο καθένας μας είναι ευτυχισμένος και χαίρεται τη ζωή, όταν αισθάνεται την **αγάπη και το σεβασμό**, ως αμοιβαία συναισθήματα. Τότε και ο κόσμος γίνεται πιο **ανθρώπινος!** Τότε αναδύεται, ως **θετική αύρα** το υπέροχο **συναίσθημα ότι ανήκουμε σε ένα σύνολο, που μάς θέλει ως μέλος του και εμείς επιθυμούμε διακαώς να ανήκουμε σε αυτό**. Αυτό είναι το **γνήσιο συνανήκειν!**

Όλα αυτά ξεκινούν, όμως από την οικογένεια. Ο Κόσμος μας, ως Ανθρωπότητα αποτελείται από έθνη, κράτη, κοινωνίες, κοινότητες, που έχουν ως μέλη τις οικογένειες. Ό,τι μαθαίνει ο άνθρωπος στη οικογένεια ουσιαστικά **επηρεάζει το όλον** της κοινωνίας και της ανθρωπότητας. Όποια παιδεία διδάσκεται μέσα στην οικογένεια αντανακλά σε όλη την κοινωνία, γιατί μια **αέναη αυτοομοιότητα χαρακτηρίζει όλες τις ανθρώπινες σχέσεις**. Εάν η **οικογένεια διδάσκει ειλικρινή αυτοσεβασμό, συμβιβασμό, ατομική και ομαδική ευθύνη το ίδιο θα συμβεί, αργά ή γρήγορα, και στην κοινωνία**. Εάν, όμως, διδάσκει την εξέγερση, την αντιπαλότητα και την αδιαφορία, δυστυχώς, τα ίδια θα επικρατήσουν και στην κοινωνία και στην ανθρωπότητα ολόκληρη. **Τα παιδιά θα γίνουν στη ζωή τους, σχεδόν πάντα, ό,τι έχουν βιώσει στα παιδικά τους χρόνια μέσα στην οικογένεια.**

Η υγιής Οικογενειακή ζωή, συνιστά διαρκές **πρόταγμα** όλων μας. Συνιστά **μέγιστη ανθρώπινη αξία, γιατί αποτελεί το πρώτιστο παράδειγμα αγαστής ανθρώπινης συμβίωσης**. Το εκ των ων ουκ άνευ για το μέλλον του Ανθρώπου. Η πραγμάτωσή της είναι πολύ δύσκολη. Απαιτεί ψυχική και πνευματική δύναμη, ώστε να καταπολεμηθούν τα **ελαττώματα και αδυναμίες** μας.

Γι' αυτό διατεινόμεστε ότι η **οικογενειακή ζωή συνιστά αξία, αλλά και ύπατη δια βίου αρετή.**

(Συνέχεια στο επόμενο)

Δημήτρης Μπάκας
29 Σεπ. 2023